

РЕШЕНИЕ

№ 370

гр. Смолян, 29.09.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – СМОЛЯН в публично заседание на осемнадесети септе*и през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Гергана Кузманова

при участието на секретаря Веселина Младенова
като разгледа докладваното от Гергана Кузманова Гражданско дело №
20235440100442 по описа за 2023 година

Производството е образувано по искова молба на Х. А. Е. против *, в която се твърди от ищцата, че със Заповед № 8121K7501 /17.10.2017г. на Министъра на вътрешните работи е назначена за държавен служител на длъжността - Началник сектор в Административно обслужване, към Регионална дирекция *, при Главна дирекция „*“ — *. В следствие със Заповед *г. е определена степен на основната заплата -2, със Заповед * е била повишена в ранг II младши, със Заповед *г. и Заповед * основната ѝ заплата е била повишавана. Не са ѝ били начислявани и изплащани обаче парични суми за полагащата ѝ се като служител на * храна, тоест периода от 01.05.2020 г. до 01.05.2023 г. ответникът не ѝ е заплащал левовата равностойност на полагащата ѝ храна, която на основание чл. 181, ал. 1 З* е следвало да бъде осигурена на всички служители по чл. 142, ал. 1, т. 2 З*, каквато е и тя. Нормата на чл. 181, ал. 1 З* да се прилага еднакво по отношение на всички служители на *. Размерът на полагащата се храна е в размер на 120 лв месечно, а за целия претендиран период от 36 месеца — 4 320,00 лева. През исковия период е била и продължава и до момента да е държавен служител по смисъла на чл. 2, ал. 1 ЗДСл. Така правният статут на служителите по чл. 142, ал. 1, т. 2 З* се урежда както от общия ЗДСл, така и от специалния З*. Разпоредбата на чл. 142, ал. 4 З*, според коя то статутът на държавните служители по чл. 142, ал. 1, т. 2 се урежда със ЗДСл следва да се тълкува във връзка с чл. 1 З*. Следователно, общите разпоредби относно статута на държавните служители ще се прилагат и по отношение на служителите по чл. 142, ал. 1, т. 2 ЗДСл само и единствено при липсата на изрично специално правило в З*, което би дерогирало общия закон. Изключването изцяло на статута на държавните служители по чл. 142, ал. 1, т. 2 З* от приложното му поле би било в противоречие с основните принципи на управление на държавната служба в *, посочени в чл. 141 З*.

Разпоредбата на чл. 181 ал.1 от З* предвижда, че на служителите на * се осигурява храна или левовата равностойност, а доколкото тя не съдържа изрично разграничение, то следва да се приеме, че такова право имат всички служители на *. В случая, този извод не се опровергава и от уредбата в специалната Наредба № 8121 з-773 от 01.07.2015 г. за условията и реда за осигуряване на храна или левовата равностойност на служителите на Министерството на вътрешните работи, която в чл. 1 предвижда, че определя условията и реда за осигуряване на храна или левовата равностойност на служителите на * по чл. 142, ал. 1, т. 1 и 3 З* и по § 86 от ПЗР на ЗИД на З*/поел. до до изм. от 2021 г./Това е така, тъй като законът не делегира на Министъра на вътрешните работи да определя кои лица следва да получават храна или парична равностойност, а единствено възлага с подзаконов нормативен акт да се определят условията и редът за предоставяне на сумите и доволствията по чл. 181, ал. 1-3 З* /ал. 4 на чл. 181 З*/. В този смисъл за отговор на въпроса кои лица имат право на безплатна храна или левовата равностойност следва да се изходи единствено и само от З*. Нещо повече, дори и да се приеме, че е налице противоречие между разпоредбата на чл. 1 от Наредба № 8121з-773 от 01.07.2015 г. за условията и реда за осигуряване на храна или левовата равностойност на служителите на Министерството на вътрешните работи и специалния З*, то следва да се приложи разпоредбата на акта от по-висока степен, т. е. чл. 181, ал. 1 З*. На следващо място, освен буквалното и граматическо тълкуване на посочената разпоредба следва да бъдат съобразени и принципите на управление на държавната служба в * и най-вече тези за забрана за дискриминация и обективност, тъй като в противен случай дългогодишни държавни служители от системата на * биха били поставени в неравностойно положение спрямо другите служители на *, които са назначени по трудово, рссп. по служебно правоотношение по З*. Не би отговаряло на принципите и духа на закона тълкуване, при което за сходни длъжности на лицата по трудови правоотношения се осигурява храна или се изплаща левовата равностойност, а на тези по служебно правоотношение по чл. 142, ал. 1, т. 2 З* - не. Нещо повече, спорел § 69 от ПЗР на З* /в сила от 01.02.2017 г. / служебните правоотношения на държавните служители в *, за които се прилага § 86 от ЗИД на З*, и които към датата на влизане в сила на този закон заемат длъжности за държавни служители с више образование и притежаващи више образование, с изключение на тези от Медицинския институт на * и на тези по § 70, ал. 1, т. 1, се преобразуват в служебни правоотношения по ЗДСл, считано от датата на влизане на този закон в сила. Следователно, на служителите, чиито правоотношения по силата на закона се преобразуват в служебни такива по ЗДСл, също им се дължи левова равностойност на храната по чл. 181, ал. 1 З*. Или, изрично З* урежда, че в хипотези на преобразуване по силата на закона на правоотношенията със служителите в такива по чл. 142, ал. 1, т. 2 З* се дължи левова равностойност за неосигурена храна. Такова следва да бъде разрешението и при сключването на служебно правоотношение по чл. 142, ал. 1, т. 2 З* предвид разпоредбата на чл. 181, ал. 1 З* и с оглед справедливото и равно третиране на работниците и служителите в системата на *.

Моли съда да постанови решение, с което ответникът да бъде осъден да заплати на ищцата сума в размер на 4 320.00 /четири хиляди и триста и двадесет лева/лв.,

представляваща левовата равностойност на полагащата се на ищцата храна за периода от 01.05.2020 г. до 01.05.2023 г., ведно със законната лихва върху същата, считано от датата на предявяване на иска до окончателното ѝ изплащане. Претендира и за разноски по водене на делото.

В срока по чл.131 от ГПК е постъпил писмен отговор от ответника, с който оспорва иска. Твърди, че ответникът не е пасивно процесуално легитимиран да отговаря по иска, тъй като орган по назначаването на служителите по чл. 142, ал. 1, т. 2 от З* е Министърът на вътрешните работи. Не оспорва обстоятелството, че ищцата се намира в служебно правоотношение с *, като същата е била назначена, със Заповед № 8121К-7501/17.11.2018 г. на министъра на вътрешните работи на длъжност „Началник на сектор Административно обслужване“ към РДГП Смолян, ръководно ниво 8, ранг III младши, считано от 30.13.2017 г. На основание чл. 142, ал. 1 от З* само статутът на служителите по т. 1 се урежда в цялост от специалния З*. Следователно, по отношение двете категории служители в рамките на системата на *, работещи по служебно правоотношение, намират приложение два специални закона - З* и ЗДСл. С оглед на процесния период 01.05.2020 - 01.05.2023 г. служебното правоотношение на ищцата е уредено съгласно ЗДСл и изрично изброени в чл. 142, ал. 4 разпоредби на З*, сред които не е чл. 181, ал. 1 от З*. В ЗДСл не е предвидено в полза на служителите па държавна служба да се предоставя храна или нейната парична равностойност, аналогично на уредбата по чл. 181, ал. 1 от З*. Изрична законодателна препратка към приложение на специалния ЗДСл към тази категория служители на *, изключва приложение па другия специален закон З* по аргумент за празнота в ЗДСл. Правно нелогична е тезата в исковата молба, че изричната норма на чл. 142, ал. 4 от закона, уреждаща статута на тази категория служители па *, не дерогира прилагането на всички разпоредби в закона, в които е употребен изрза „служителите на *“, тъй като именно тя е специална по отношение на всички останали що се отнася до уредбата на служебното правоотношение. Правото на служителите на * да получават храна или левовата ѝ равностойност е регламентирано в чл. 181, ал. 1 от З*, който по аргумент на обратното не е приложим за служителите със статут по ЗДСл. Съгласно чл.32 от ЗДСл, за изпълнение на държавната служба, държавният служител има право на брутна заплата, която включва основна заплата и допълнителни възнаграждения, а съгласно чл.67 от същия закон, брутната заплата се състои от основна заплата и допълнителни възнаграждения. Съгласно Наредбата за заплатите на служителите в държавната администрация, обн. в ДВ бр.49 от 29 юни 2012 г., поел. изм. с ДВ. бр.70 от 30 август 2022г., с която се определят структурата на заплатата, условията и редът за определяне и изменение на заплатите на служителите в държавната администрация, в чл. 19 са изрично посочени допълнителните възнаграждения, на които държавните служители имат право. В специалния закон ЗДСл не е предвидено и предоставянето на храна или нейната парична равностойност, аналогично на уредбата по чл. 181, ал. 1 от З*. Противоречи на логиката на закона и на правната сигурност да се постигат ефекти на увеличаване на заплатите в * по съдебен ред чрез прилагане на норми от З* към служители, за които изрично е посочено, че статутът им се определя в

ЗДСл, освен в изрично уредени в 3* изключения. Налице са множество решения на окръжни съдилища, с които исковите претенции по чл. 181, ал. 1 от 3* са отхвърлени (решения № 111/19.01.2021 г. по в. гр. д. № 3447/2020 г., № 267/09.02.2021 г. по в. гр. д. № 9/2021 г., № 591/24.03.2021 г. по в. гр. д. № 184/2021 г. и № 670/08.04.2021 г. по в. гр. д. № 675/2021 г. - всички по описа на Окръжен съд - Варна, решение № 260107/28.04.2021 г. по в. гр. д. № 110/2021 Г. на Окръжен съд - Добрич, решение № 243 от 10.11.2020 г. по в. гр. д. № 476/2020 г. на Окръжен съд - Ловеч и др.) и др.. С оглед изложените съображения касателно главния иск, счита за неоснователен и недоказан и иска, основан на чл. 86 от ЗЗД.

В с.з. ищцата р. пр. не се явява и не изпраща представител.

Ответникът р.пр. оспорва исковите с писмено становище, подадено от юриск.*.

Съдът, след преценка на изложеното от страните в исковата молба и отговора, на становищата на страните в с.з. и като обсъди събраните по делото доказателства, прие за установено следното от фактическа и правна страна:

По делото няма спор, че ищцата работи при ответника по служебно правоотношение, като заема длъжността "Началник сектор в Административно обслужване" в *, което служебно правоотношение не е прекратено.

От заключението на вещото лице по назначената и изслушана СИЕ, която не е оспорена от страните, се установява, че за процесния период са действали Заповед № 8121з-1464/31.12.2019 г., Заповед № 8121з-1410/30.12.2020 г. и Заповед № 8121з-1723/31.12.2021 г. за определяне на размера на левовата равностойност на храната на служителите в * съответно за 2020 г., 2021 г., 2022 г. и 2023 г., като в тях е определена левовата равностойност на храната да е в размер на 120,00 /сто и двадесет/ лв. на месец. За периода от 01.05.2020 г. до 01.05.2023 г. на ищцата са изплащани трудови възнаграждения, в които са включени основна заплата и допълнителни начисления за платен годишен отпуск, работно облекло и други, но няма начислена и изплатена левовата равностойност за храна, съгласно гореописаните заповеди. За периода от 01.05.2020г. до 01.05.2023г. размера на полагаща се левова равностойност за храна е, както следва: - За периода 01.05.2020 г. – 31.12.2020 г. – 8 месеца по 120,00 лева – 960,00 лева; - За периода 01.01.2021 г. – 31.12.2021 г. – 12 месеца по 120,00 лева – 1 440,00 лева; - За периода 01.01.2022 г. – 31.12.2022 г. – 12 месеца по 120,00 лева – 1 440,00 лева; - За периода 01.01.2023 г. – 01.05.2023 г. – 4 месеца по 120,00 лева – 480,00 лева; Общата сума на неначислените и неизплатените суми за храна /левовата равностойност/ за исковия период е в размер на 4 320,00 /четири хиляди триста и двадесет/ лв.

Предявен е иск с правно основание чл.181 във вр. с чл.142 ал.1 от * и иск по чл.86 ал.1 от ЗЗД.

Исковите са основателни, поради следните съображения:

Съгласно разпоредбата на чл. 142, ал. 1 ЗМВР служителите на * са държавни служители-полицейски органи и органи по пожарна безопасност и защита на населението /т. 1/, държавни служители /т. 2/ и лица, работещи на трудово правоотношение /т. 3/.

От събраните доказателства се установи, че през процесния период страните по делото са били обвързани от служебно правоотношение, като ищцата е имала статут на държавен служител по смисъла на [чл. 142, ал. 1, т. 2 ЗМВР](#).

Съгласно разпоредбата на [чл. 142, ал. 4 ЗМВР](#) статутът на държавните служители по ал. 1, т. 2 се урежда със [Закона за държавния служител](#) и с [чл. 56, чл. 151, ал. 1 и 7, чл. 156, ал. 4, чл. 181, ал. 3, чл. 182, чл. 185, ал. 1, чл. 186а, чл. 190, ал. 2, чл. 191 и 233 от този закон](#).

В [чл. 1 ЗМВР](#) е предвидено, че този закон урежда принципите, функциите, дейностите, управлението и устройството на Министерството на вътрешните работи /*/ и статута на служителите в него. Настоящият съдебен счита, че цитираната разпоредба е обща и се отнася и до служители на З* със статут по [чл. 142, ал. 1, т. 2](#) доколкото не са налице изрични норми, които да изключат приложението ѝ.

Съгласно [чл. 181 ЗМВР](#) на служителите на * се осигурява храна или левовата равностойност. В цитираната норма не е предвидено изключение на определена категория служители от системата на * и конкретно за държавните служители, какъвто е и ищцата.

Обстоятелството, че в [чл. 1 от Наредба № 8121з-773 от 1.07.2015 г. за условията и реда за осигуряване на храна или левовата равностойност на служителите на Министерството на вътрешните работи](#) е посочено, че с нея се определят условията и редът за осигуряване на храна или левовата равностойност на служителите на * по [чл. 142, ал. 1, т. 1 и т. 3 ЗМВР](#) и по [§ 86 от ПЗР на ЗИД на ЗМВР](#) не променя този извод, тъй като законът не е делегирал на министъра на вътрешните работи да определя кои служители следва да получават храна или парична равностойност, а само да определи условията и редът за предоставяне на сумите и доволствията по [чл. 181, ал. 13 ЗМВР /ал. 4 на чл. 181 ЗМВР/](#). Поради изложеното съдът счита, че [чл. 181 ЗМВР](#) се прилага и по отношение на ищеца доколкото липсва разпоредба, изключваща приложението му, поради което за него е съществувало правно основание да получи храна или левовата ѝ равностойност през процесния период.

Аргумент в подкрепа на този извод е и нормата на [§ 87, ал. 6 ПЗР на ЗМВР](#) /в сила от 01.10.2020 г. /, съгласно която при назначаването на служителите по ал. 1 се определя индивидуална основна заплата, не по-ниска от възнаграждението, определено до 30 септе*и 2020 г. по реда на [Закона за Министерството на вътрешните работи](#) и включващо заплата за длъжност, допълнително възнаграждение за прослужено време и за научна степен и левовата равностойност на храната по [чл. 181, ал. 1](#). От заключението на приетата по делото ССЧЕ се установи, че в заплата на ищеца за процесния период не са начислявани отделно други допълнителни възнаграждения, посочени в [§ 87, ал. 6 ПЗР на ЗМВР](#).

Поради изложените съображения доводите на въззиваемата страна за недължимост на левовата равностойност на храната по [чл. 181, ал. 1](#), са неоснователни.

С оглед липсата на правна уредба относно нейния размер следва да се приложи по аналогия [Наредба № 8121з-773 от 1.07.2015 г. за условията и реда за осигуряване на храна](#)

или левовата равностойност на служителите на Министерството на вътрешните работи. Размерът и доволствиията, които се дължат на всички служители на * в това число и на въззиваемата странаищец, се определят ежегодно със заповед на министъра на вътрешните работи. Според чл. 4 от цитираната наредба служителите на *, на които не се осигурява храна, получават месечно левовата й равностойност, която се определя ежегодно със заповед на министъра на вътрешните работи. От заключението на вещото лице се установи, че през процесния период са действали заповеди № 8121з-1464/31.12.2019 г. и № 8121з1410/30.12.2020 г. на основание чл. 181, ал. 4 вр. с ал. 1 ЗМВР левовата равностойност на храната, определена от министъра на вътрешните работи за 2020 г., за 2021 г., 2022г. и 2023г. възлиза на 120 лв. месечно. Видно от заключението, на ищцата не е заплащана левова равностойност за храна през исковия период, поради което искът се явява изцяло основателен по основание и размер.

На осн.чл.86 от ЗЗД дължимата сума следва да се присъди, ведно със законната лихва, считано от датата на предявяване на иска- 11.05.2023г. до окончателното й изплащане.

По разноските:

Съгласно чл.78 ал.1 от ГПК заплатените от ищеца такси, разноски по производството и възнаграждение за един адвокат, ако е имал такъв, се заплащат от ответника съразмерно с уважената част от иска., а според чл.78 ал.3 от ГПК ответникът също има право да иска заплащане на направените от него разноски съразмерно с отхвърлената част от иска.

В настоящото производство ищцата не е представила доказателства, че е направила разноски по водене на делото, поради което и такива, с оглед изхода на спора не следва да й бъдат присъдени. По делото не е представено пълномощно за адв. Е.* да представлява ищцата по делото, както и не е представен договор за правна защита и съдействие, в който да е посочено, че ищцата е заплатила определено по размер адвокатско възнаграждение. Исковата молба е подписана лично от ищцата, а адв.Е.* е посочена в нея единствено като съдебен адресат. Представеният към писменото становище преди с.з. от 18.09.2023г. Списък на разноските по чл.80 от ГПК е изцяло некоректен. Липсват доказателства за заплатено от ищцата адв.възнаграждение, държавна такса за образуване на делото от ищцата не е била дължима и респективно не е внесена от нея, предвид характера на предявеният иск, разноските за изготвената СИЕ са заплатени от бюджета на съда.

Ще следва на основание чл. 78, ал. 6 ГПК ответникът да бъде осъден да заплати по сметка на РС Смолян сумата от 172,80 лв.- ДТ върху уважените искове и 120,00 лв. за възнаграждение на вещо лице.

По изложените съображения съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА * с адрес * да заплати на Х. А. Е., ЕГН***** с адрес гр.Смолян,

„л.“* №13 сумата от 4 320,00 лв., представляваща левовата равностойност на неосигурена безплатна храна за периода 01.05.2020г. до 01.05.2023г., ведно със законната лихва върху главницата от датата на предявяване на иска-11.05.2024г. до окончателното ѝ изплащане.

ОСЪЖДА * с адрес * да заплати по сметка на СМРС ДТ върху уважените искове в размер на 172,80 лв., както и разноси за вещо лице в размер на 120,00 лв.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред Смолянски окръжен съд в двуседмичен срок, считано от връчването му на страните.

Съдия при Районен съд – Смолян: _____